

تجارت الکترونیک در گمرک

مهندس مهدی رجبی

<http://uast-tabarsi.ir>

mehdirajabi2010@gmail.com

توجه : این جزوه مطابق سر فصلهای تعریف شده توسط دانشگاه جامع علمی کاربردی برای درس تجارت الکترونیک در گمرک تهیه شده است .

فهرست مطالب	
سرفصل ها	صفحه
سیستم.....	۵
ویژگی های سیستم.....	۵
حد و مرز سیستم (Boundary).....	۵
سیستم های باز و بسته.....	۵
سیستم های بسته (Closed system).....	۵
سیستم های باز (Open system).....	۵
اصول تفکر سیستمی.....	۶
سازمان و نگرش سیستمی.....	۶
- زیر سیستم اجتماعی_ انسانی.....	۶
- زیر سیستم فنی_ مادی.....	۷
سیستم اطلاعات مدیریت (MIS).....	۷
سیستم اطلاعات مدیریت (Management Information System).....	۷
ویژگی های یک سیستم اطلاعات مدیریت خوب.....	۷
Data یا داده چیست ؟.....	۷
Information یا اطلاعات چیست ؟.....	۸
اهمیت اطلاعات.....	۸
مدیریت اطلاعات.....	۸
سیستم های مکانیزه.....	۹
دلایل نیاز به سیستم های مکانیزه حمایت از تصمیم.....	۹
پست الکترونیکی (ایمیل) چیست E-mail.....	۹
ایمیل را می توان به دو طریق ایجاد و استفاده نمود.....	۱۱
آموزش ساخت ایمیل گوگل (جیمیل).....	۱۱
تجارت الکترونیک چیست.....	۱۵
انواع مدل های تجارت الکترونیک.....	۱۶
تجارت الکترونیک B۲B.....	۱۶
تجارت الکترونیک B۲C.....	۱۷

سرفصل ها	فهرست مطالب
تجارت الکترونیک مشتری - مشتری C2C.....	۱۷ صفحه
تجارت الکترونیک دولت - دولت (G2G).....	۱۸ صفحه
ویژگی های تجارت الکترونیک را می توان در موارد زیر خلاصه کرد:.....	۱۸ صفحه
مزایای تجارت الکترونیک.....	۱۸ صفحه
تعریف پرداخت الکترونیکی.....	۲۰ صفحه
اهمیت پرداخت اینترنتی.....	۲۰ صفحه
ویژگی های یک روش پرداخت الکترونیکی مناسب.....	۲۰ صفحه
اشکالات روشهای سنتی پرداخت.....	۲۱ صفحه
مزایای استفاده از پرداخت الکترونیک.....	۲۲ صفحه
ابزارهای پرداخت الکترونیکی.....	۲۳ صفحه
جهانی شدن چیست؟.....	۲۵ صفحه
عوامل جهانی شدن.....	۲۵ صفحه
سیستم های گمرک: تاریخچه آسیکودا.....	۲۷ صفحه
آسیکودا چیست.....	۲۷ صفحه
اهداف آسیکودا.....	۲۸ صفحه
ویژگی های آسیکودا.....	۲۸ صفحه
ویژگیهای سیستم مکانیزه آسیکودا.....	۲۹ صفحه
سیستم انتخاب مسیر اظهارنامه.....	۳۳ صفحه
سیستم انتخاب اتوماتیک ارزیاب.....	۳۵ صفحه
رویه تیر TIR.....	۳۵ صفحه
مزایای سیستم آسیکودا.....	۳۶ صفحه
برنامه های موجود در سیستم آسیکودا.....	۳۶ صفحه
برنامه استفاده کننده (User modules).....	۳۷ صفحه
برنامه های ریاست گمرکات (Head Office Modules).....	۳۸ صفحه

تعریف سیستم :

واژه "**System**" در لغت به معنای دستگاه، سیستم، نظام، قاعده، دستگاه حکومت و ... می باشد .، البته در فارسی معمولاً از واژه نظام به عنوان سیستم نیز استفاده می شود.

سیستم مجموعه ای از اجزا و روابط میان آن هاست که توسط ویژگی های معین، به هم وابسته یا مرتبط می شوند و این اجزا با محیط شان یک کل را تشکیل می دهند مانند : یک کارخانه یا بدن انسان. این اجزاء در راه تحقق یک هدف حرکت می کنند و یکدیگر را در جهت تحقق این هدف کامل می نمایند.

ویژگیهای سیستم :

- ❖ حداقل از دو جزء تشکیل شده است.
- ❖ اجزاء با یکدیگر در ارتباطند.
- ❖ این اجزاء روی سیستم اثر می گذارند.
- ❖ همیشه خصوصیت سیستم متفاوت از اجزاء آن است.

حد و مرز سیستم (boundary) :

هر سیستمی دارای حد و مرزی است که آن را از محیط یا پیرامونش متمایز و با آن مرتبط می سازد . می توان گفت که حد و مرز سیستم ، نقاطی است که فراتر از آن ویژگیهای خاص سیستم ، دیگر قابل تشخیص نیستند . ولی حدود سیستم هایی مثل یک گروه اجتماعی یا یک سازمان ، نا محسوس است.

" سیستم ها باز بسته "

در یک طبقه بندی کلی و معروف سیستم ها به دو گروه سیستم های باز و بسته تقسیم می شوند.

سیستم بسته (closed system) :

سیستم بسته، سیستم ساده ای است که با محیط خود ارتباطی برقرار نمی کند. سیستم های بسته در برخورد با محیط، سازمان خود را از دست می دهند یا جهت فعالیتشان تغییر می کند. حد و مرز نسبتاً نفوذ ناپذیری با محیط خود دارد یا فقط عناصر بسیار محدودی را میتواند از محیط جذب کند .

برای مثال چنانچه یک اتم را که سیستمی بسته است بشکنیم و با محیطش ارتباط دهیم از صورت اولیه اش خارج شده و نظم سیستمی آن دچار اختلال می شود. لازم به ذکر است که به سختی می توان سیستم کاملاً بسته را در ذهن متصور ساخت و سیستم بسته اصطلاحی نظری و مجرد است، زیرا سیستم ها در هر حال به نحوی با محیط خود مرتبط هستند.

سیستم باز (open system) :

سیستم باز، سیستمی است که با محیط خود مرتبط است. با محیط خود ماده ، انرژی یا اطلاعات مبادله می کند ، یعنی ، با محیط خود کنش و واکنش متقابل دارد . مدرسه یک سیستم باز است. با این تعریف می توان گفت به غیر از اتم، کلیه سیستم هایی که ما می شناسیم به نوعی سیستم باز هستند. اما باز بودن و بسته بودن سیستم را می توان دو سر یک طیف دانست. یعنی بعضی از سیستم ها را می توان نسبتاً بسته و برخی را نسبتاً باز به حساب آورد.

اصول تفکر سیستمی

تفکر سیستمی، بسیار کاربردی بوده و نگرش انسان را نسبت به موضوعات تغییر می‌دهد. این تغییر نگرش و زاویه دید باعث می‌شود که نتایج متفاوت‌تری را به دست آوریم.

تفکر سیستمی یعنی دیدن موضوعات در قالب یک سیستم. به طور خلاصه سیستم به مجموعه‌ای از جزءهایی گفته می‌شود که با تعامل یکدیگر یک کل را بوجود می‌آورند و کل بدون هر جزء ناقص است. هر سیستم شامل ورودی، خروجی، پردازش و بازخورد می‌باشد)

سازمان و نگرش سیستمی :

نگرش سیستمی به مثابه دیدگاهی کل‌گرا، سازمان را ترکیبی از عناصر فنی، انسانی و بیولوژیکی که یک کل را به وجود آورده‌اند، تلقی می‌کند. در قالب این نگرش هر یک از اجزاء و عناصر متشکله سازمان در ارتباط با وظیفه و نقش خود در کلیت سازمان مورد ارزیابی قرار می‌گیرند.

نظریه پردازان کلاسیک مدیریت، سازمان را یک سیستم بسته می‌پنداشتند لذا با آن به صورتی که مکانیکی و صرفاً موجودیتی مادی-اقتصادی برخورد می‌نمودند. با ترقی علمی و گسترش دامنه شناخت و معرفت انسان، و به تدریج نظرات ذهنی، تخیلی و نهایتاً غیراصولی در خصوص سازمان‌ها مردود شناخته می‌شوند.

امروز، سازمان یک سیستم باز هدفمند محسوب می‌شود و مدیریت باید با نگرشی جامع به اجزاء آن و بررسی همه جانبه ساختار و جایگاه هر یک از عناصر، عملکرد نهائی سازمان را مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار داده و اتخاذ تصمیم نماید.

از دیدگاه سیستمی، هر سازمان اجتماعی با ترکیب و از عناصر مادی و انسانی است که دارای دو زیر سیستم ذیل می‌باشد:

زیر سیستم اجتماعی-انسانی :

زیرسیستم اجتماعی-انسانی سازمان را نیروی انسانی تشکیل می‌دهد. این زیرسیستم به عنوان اصلی‌ترین و عمده‌ترین زیرسیستم‌های سازمان محسوب می‌گردد. مهم‌ترین خصوصیات این زیرسیستم به مثابه عنصری متعقل و خردورز، مجموعه‌ای از باورها، اعتقادات، ارزش‌ها، آرمان‌ها، احساسات و عواطف و اهداف است که وجه تمایز عمده و اساسی سازمان‌ها محسوب می‌شود.

زیرسیستم اجتماعی-انسانی سازمان‌ها، پیچیده‌ترین و بغرنج‌ترین عناصر به حساب می‌آید. از این رو طراحی، سازماندهی و برنامه‌ریزی آن از اهمیتی استراتژیک برخوردار می‌باشد.

زیرسیستم فنی-مادی:

زیرسیستم فنی-مادی سازمان‌ها (کلیه تجهیزات فنی، ماشین‌آلات، عناصر فیزیکی، مواد و انرژی) را دربر می‌گیرد که به سطح تکامل علمی و تکنولوژیکی سازمان‌ها (در سطح ملی) ارتباط دارد.

تعریف سیستم اطلاعات مدیریت (MIS):

سیستم اطلاعات مدیریت امروزه یکی از رایج‌ترین مفاهیم در ادبیات مدیریت است. به تمام فعالیت‌هایی که توسط کامپیوتر انجام می‌شود، سیستم اطلاعات می‌گویند. سیستم‌های اطلاعاتی حجم انبوهی از فعالیت‌های بشری را شامل می‌شوند. از سیستم‌های بسیار پیچیده در فضا پیمایا تا سیستم‌های بسیار ساده حسابداری در این گروه قرار می‌گیرند.

سیستم اطلاعات مدیریت (Management Information System) یک سیستم رسمی سازمانی است که گزارش‌های لازم را جهت تصمیم‌گیری در اختیار مدیران سطوح مختلف سازمان قرار می‌دهد. این سیستم با جمع‌آوری اطلاعات، پردازشها و ساختار بخشیدن به اطلاعات سعی در ارائه اطلاعات مفید صحیح و بهینه برای مدیران دارد.

در هر حال هدف نهایی MIS تهیه اطلاعات برای مدیران جهت کمک به آنها در فرآیند تصمیم‌گیری است و مدیران به ۲ دلیل عمده راغب شده‌اند از این سیستم استفاده کنند:

۱- کاهش هزینه‌های سازمانی

۲- سرعت بخشیدن به ارائه اطلاعات و تشخیص بموقع بحرانها

ویژگی‌های یک سیستم اطلاعات مدیریت خوب

- یک MIS درست سیستمی است که اطلاعات دقیق را بموقع در اختیار مدیر قرار دهد، اگر اطلاعات دقیق در زمان مناسب ارائه نشود ممکن است سودمند نباشد.
- اگر مدیر نیازمند اطلاعاتی خارج از اطلاعات معمولی و روزانه باشد IS باید توانایی ارائه چنین اطلاعاتی را داشته باشد.
- عواملی را که خارج از کنترل مدیریت هستند و یا به زودی از کنترل خارج می‌شوند را در اختیار مدیریت قرار دهد.
- با توجه به تغییرات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری آینده بتواند خود را سازگار کند.
- مورد پذیرش کارکنان باشد.

Data یا داده چیست ؟

Data یا داده در واقع قالبی از اطلاعات خام و دست‌نخورده است که برای استفاده‌های مختلف در نظر گرفته می‌شود. این نوع از اطلاعات ممکن است آنقدر درهم و طبقه‌بندی نشده باشند که تا زمانیکه طبقه‌بندی و مرتب نشده‌اند قابل درک و فهم نباشند. زمانیکه یک محقق برای انجام پروژه تحقیقاتی خودش شروع به جمع‌آوری اطلاعات خام می‌کند اینکار را با استفاده از

ابزاری به نام پرسشنامه انجام می دهد. معمولاً پرسشنامه ها یا فرم های نظر سنجی برای خودشان دارای گزینه هایی مثل A ، B ، C ، D و ... هستند. فرض کنید این محقق می خواهد نتایج پرسشنامه ای که تهیه کرده است را بدست بیاورد ، در وهله اول با نگاه کردن به تعدادی A ، B ، C ، D و ... نتیجه خاصی به دست نمی آید و فقط مقداری اطلاعات مبهم و خام به دست خواهد آمد ، اما زمانیکه هر کدام از این گزینه ها بیانگر یک شرط ، وضعیت ، پاسخ و ... باشند و نتیجه ها کنار هم قرار بگیرد و تجزیه و تحلیل شود به نتیجه ای که بدست آمده است و می توان آن را به دیگران ارائه کرد اطلاعات گفته می شود ، اطلاعات خامی که جمع آوری شد و تجزیه تحلیل شد را به عنوان Data یا داده می شناسیم. در دیدگاه کامپیوتری Data یا داده در واقع سمبل ها و سیگنال هایی هستند که بصورت دستور وارد می شوند ، زمانیکه این دستورات و سمبل ها در کنار هم قرار گرفت و طبقه بندی شد به عنوان اطلاعات یا Information از آن یاد می شود

Information یا اطلاعات چیست ؟

اطلاعات یا Information به داده هایی اطلاق می شود که به عنوان داده خام برای شخص دیگری مورد استفاده قرار می گیرد تا شخص مورد نظر از اطلاعات برای انجام و رسیدن به اهداف خود استفاده کند. اطلاعات دارای معنا و مفهوم هستند و مانند داده ها مبهم و غیر قابل فهم نیستند ، اطلاعات به کاربران این اجازه را می دهد که بتوانند ماهیت داده های اصلی را به درستی درک کنند و بتوانند نتیجه داده ها را بصورت قابل فهم بدست بیاورند و استفاده کنند. زمانیکه محققین داده ها را بدست می آورند و بین داده ها و متغیرها رابطه ایجاد می کنند ، این رابطه ها در نهایت باعث رسیدن به یک نتیجه می شود که به این نتیجه Information یا اطلاعات گفته می شود. در واقع اطلاعات رابطه ای است که بین این متغیرها ایجاد می شود ITPRO .

باشید

اهمیت اطلاعات :

اطلاعات خواه به شکل پرونده موجود در یک پایگاه و یا کتاب و اسناد در یک کتابخانه و یا به صورت اعداد در حافظه رایانه می تواند یک مفهوم را منتقل کند و آن آگاهی دادن به کاربران در زمینه های مورد نظرشان است. در عصر نوین سازمان ها در ابعاد و جنبه های مختلف به طور چشمگیر بر اطلاعات تاکید دارند. اطلاعات، قدرت است و هر کسی از آن برخوردار شود، صاحب قدرت است. شرایط متغیر محیطی نیاز به اطلاعات را بیش از پیش نشان می دهد و این امر ضرورت جمع آوری، ثبت، پردازش و نیز توزیع اطلاعات را در سطوح مختلف سازمان دوجندان می سازد

مدیریت اطلاعات

در گذشته مدیریت اطلاعات به توانایی یک سازمان در ایجاد، نگهداری، بازیابی و توزیع اطلاعات صحیح و بهنگام در بین افراد موردنظر با حداقل هزینه و مناسب ترین جهت تصمیم گیری اشاره شده است: سازمان اطلاعات را به منظور هماهنگی اقتصادی و اثربخش در تولید، کنترل، نگهداری و بازیابی و توزیع اطلاعات از منابع داخلی در جهت ارتقاء عملکرد خود انجام می دهد. تعاریف ارائه شده بالا به صورت محدود مدیریت اطلاعات را در نظر گرفته است زیرا به ویژگی های اطلاعات، محتوی، مالکیت،

نحوه ارائه، ابزارهای نگهداری، پرورش و سایر عناصر موثر توجه نشده است. بنابراین می توان گفت که مفهوم اصلی مدیریت اطلاعات با به کارگیری فناوری های اطلاعات نوین دچار گسترش معنایی گردیده است و به کلیه امور مربوط به نحوه جذب، ایجاد، نگهداری، پرورش و بازیافت و توزیع اطلاعات و نقش آن در ایجاد برتری رقابتی در سازمان مرتبط می شود. اطلاعات مانند سایر منابع سازمان؛ مواد، سرمایه، انسان و فناوری، یک منبع با اهمیت است. بنابراین مانند سایر منابع بایستی به درستی مدیریت شود. فناوری اطلاعات نیز دائما در حال تغییر و دگرگونی است لذا به منظور استفاده موثر و کارا باید اداره و مدیریت شود آنچه بر آن تاکید می شود مدیریت اطلاعات و فناوری اطلاعات در جهت تحقق سازمانی است مناسب با شرایط نوین هزاره سوم.

سیستم های مکانیزه :

سیستمی که برای کاربران سازمان داده یا اطلاعات فراهم میکند که اگر در این سیستم از کامپیوتر استفاده شود به آن سیستم اطلاعات مکانیزه می گویند.

دلایل نیاز به سیستم های مکانیزه حمایت از تصمیم:

- 1 - محدودیتهای فکری بشر در پردازش و ذخیره سازی: چون توانایی ذهن بشر در پردازش ذخیره و دسترسی به اطلاعات محدود است با استفاده از این سیستمها می توانیم این محدودیت را برطرف کنیم.
- 2 - محدودیت های دانش: اگر برای حل یک مساله نیاز به اطلاعات و دانش های متنوعی باشد توانایی یک فرد در حل آن مسئله محدود می باشد و اگر بخواهیم از چندین متخصص در هر زمینه استفاده کنیم هماهنگی و ارتباط بین این افراد مشکل خواهد بود. سیستمهای کامپیوتری این مشکلات را حل کرده و می توانند به سرعت به حجم زیادی از اطلاعات دسترسی پیدا کرده و آنها را پردازش کنند همچنین می توانند هماهنگی و ارتباط بین اطلاعات و افراد را آسان کنند.
- 3 - کاهش هزینه : حمایت کامپیوتری باعث کاهش تعداد افراد گروه می شود و امکان برقراری ارتباط از مناطق مختلف را برای اعضای گروه فراهم می سازد و همچنین باعث افزایش بهره وری بخش ستادی می شود که همه این موارد منجر به کاهش هزینه خواهد شد.
- 4 - حمایت فنی: کامپیوترها می توانند به سرعت و به شکل مقرون به صرفه ای داده های لازم را جستجو و ذخیره کنند یا انتقال دهند.
- 5 - حمایت از کیفیت : سیستمهای کامپیوتری با اجرای سریع شبیه سازی های پیچیده به مدیران کمک میکنند تا امکان ها و راهکارهای گوناگون را بررسی و تاثیرات مختلف را به سرعت و مقرون به صرفه ارزیابی کنند و از این طریق کیفیت تصمیم ها را بالا ببرند.

پست الکترونیکی (ایمیل) چیست E-mail

برای این که شما تصور روشنی نسبت به آن داشته باشید ما سعی کرده ایم تا به زبان ساده و بدون اصطلاحات فنی و پیچیده تصویر روشنی از ایمیل به شما ارائه بدهیم.

معنی:

از لحاظ لغت Email مرکب از دو واژه E که اول کلمه Electronic الکترونیک و mail به معنای پست (یا چاپار) است: یعنی پست الکترونیک

به زبان ساده:

در حقیقت فضایی در اینترنت مشابه صندوق پستی شما در اداره پست یا در ورودی خانه می باشد که کلید آن فقط در دست شما است. در صورتی که آدرس آن را به دیگران اعلام کنید، آن ها می توانند با استفاده از Email خود به شما نامه و یا فایلی را بر اساس استانداردهای مشخصی بفرستند. البته واضح است که ایمیل تفاوت هایی نیز با صندوق پستی شما دارد.

مثلاً: از همه جا می توانید به آن دسترسی پیدا کنید، برای این که نامه یا فایلی بفرستید باید خودتان هم ایمیل داشته باشید و در قیاس با پست معمولی، ایمیل تقریباً بلا درنگ به شخص گیرنده می رسد.

آدرس ایمیل شما در واقع شامل دو بخش می باشد که با یک علامت @ بخوانید at یا "atsign" به معنای "علامتدر..." یا "واقع شده در..." از هم جدا می شوند. بخش اول آدرس نام کاربری شما و بخش دوم سروری است که ایمیل شما بر روی آن قرار گرفته است.

E-mail بهترین ابزار ارتباطی در سراسر دنیاست. چرا که علی رغم سرعت بالا، قیمت ارزان، آفلاین (Offline) است، یعنی برخلاف تلفن و فکس، نیازی نیست که گیرنده در هنگام دریافت پیام در مقصد حضور داشته باشد.

آدرس ایمیل (همان صندوق پستی شما) از دو بخش تشکیل شده است که توسط علامت @ (ادساین) از هم جدا می شوند و به شکل زیر است

بخش اول نام کاربری (Username) و بخش دوم نام سایت و یا دامنه ایی است که ایمیل را از آن دریافت می کنید.

که تنها بخش اول که شامل نام کاربری است را شما باید تعیین کنید و بقیه آن ثابت است.

نشانی پست الکترونیک به این صورت نوشته می شود Username@domain.com

حروف کوچک و بزرگ در آدرس ایمیل بی تاثیر بوده اما معمولاً همه حروف را بصورت کوچک می نویسند.

در ضمن بین هیچ کدام از حروف و بخش های آدرس ایمیل فاصله ایی وجود ندارد ولی می توان از خط تیره و آندرلاین استفاده کرد.

ایمیل را می توان به دو طریق ایجاد و استفاده نمود:

۱- از طریق سایتهایی که ایمیل رایگان می دهند مانند yahoo و google که مدیریت این ایمیل نیز از طریق خود سایت یاهو و گوگل امکان پذیر است

۲- ایجاد ایمیل های اختصاصی از سایت های اختصاصی مثلا سایت خودتان، که ما به این قسمت وارد نمی شویم و روی راه اول تمرکز میکنیم.

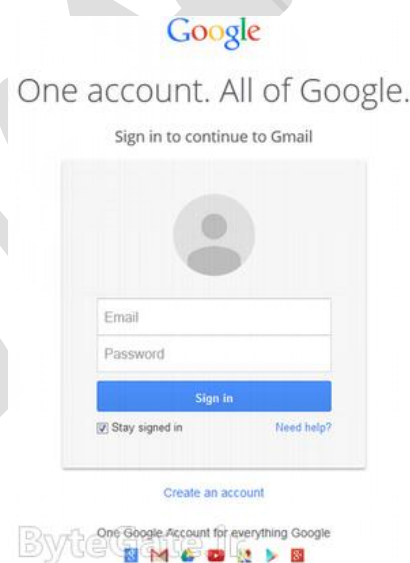
آموزش ساخت ایمیل گوگل (جیمیل)

ساخت جیمیل بسیار ساده است کافیست مراحل زیر را دنبال کنید:

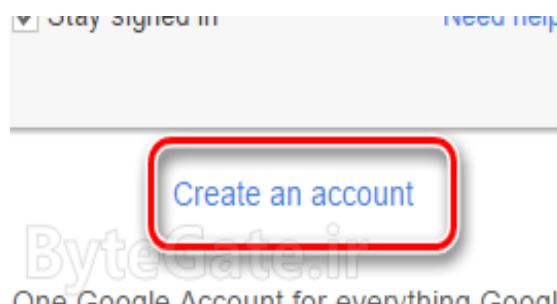
۱- به آدرس اینترنتی gmail.com بروید.

با صفحه ای مشابه تصویر زیر مواجه خواهید شد.

اگر در حال حاضر وارد اکانت دیگری شده اید، از آن خارج شوید (Sign Out کنید) سپس Sign in with a different account را زده، روی Add account کلیک کنید تا صفحه زیر نشان داده شود.

۲- بر روی Create an account کلیک کنید.

۳- حال به صفحه عضویت هدایت خواهید شد. فرم موجود در صفحه را به صورت زیر کامل کنید:

Name در فیلد First نام خود و در فیلد Last نام خانوادگی‌تان را وارد کنید.

Choose your username آدرس ایمیل خود را بدون نوشتن @ و gmail.com وارد کنید. این آدرس می‌تواند شامل حروف انگلیسی، اعداد و کاراکتر نقطه بوده و طول آدرس ایمیل باید بین ۶ تا ۳۰ کاراکتر باشد. ممکن است آدرس ایمیل مورد نظر شما قبلاً ثبت شده باشد که در این صورت باید آن را تغییر دهید؛ می‌توانید اعدادی را به آن اضافه کنید! برای مثال Amirreza.N96 که پس از اتمام ثبت نام ایمیل آدرس Amirreza.N96@gmail.com را خواهد داشت.

Create a password: یک رمز عبور قوی برای ایمیل خود انتخاب کنید. این رمز عبور باید بیش از ۸ حرف بوده و به اندازه کافی مستحکم و غیرقابل حدس زدن باشد. پیشنهاد می‌شود از ترکیبات اعداد، حروف و کاراکترهای ویژه (\$#!@ و ...) استفاده کنید. همچنین رمز عبور نمی‌تواند شامل نام، نام خانوادگی و آدرس ایمیل وارد شده باشد.

Confirm your password: رمز عبور را دوباره وارد کنید. این فیلد برای اطمینان از صحیح بودن رمز گذاشته شده است.

Birthday: تاریخ تولد خود را به میلادی وارد کنید. می‌توانید برای تبدیل تاریخ تولد از شمسی به میلادی از سرویس time.ir استفاده کنید. همچنین ممکن است برای سن‌ها پایین، مشکلاتی پیش بیاید که منجر به بسته شدن حساب کاربری شود.

Gender جنسیت خود را انتخاب کنید Male. یعنی مذکر و Female یعنی مونث. همچنین گزینه دیگری با عنوان Other وجود دارد که استفاده از آن پیشنهاد نمی‌شود.

خب تا این مرحله ما مشخصات فردی خود را وارد کرده ایم و فرم مانند شکل زیر پر شده است:

The screenshot shows a registration form with the following fields and values:

- Name:** Two input fields containing "Amirreza" and "Nasiri".
- Choose your username:** A single input field containing "Amirreza.N96@gmail.com".
- Create a password:** A password input field with masked characters (dots).
- Confirm your password:** A password input field with masked characters (dots).
- Birthday:** A dropdown menu set to "December", a date input field set to "07", and a year input field set to "1996".
- Gender:** A dropdown menu set to "Male".

۴- حال نوبت پر کردن بقیه فرم است. فیلدها را به صورت زیر تکمیل کنید:

Mobile phone شماره موبایل را در این فیلد وارد کنید این شماره برای تایید حساب کاربری و مواقع اضطراری استفاده خواهد شد. پیش از این کار بر روی پرچم کلیک کرده و (Iran ایران) را انتخاب کنید تا پیش شماره +۹۸ به اول فیلد اضافه شود. شماره موبایل را بدون ۰ اول آن وارد کنید یعنی شماره ۰۹۳۵۹۹۹۹۹۹۹ به پس از +۹۸ به صورت ۹۳۵۹۹۹۹۹۹۹ وارد کنید. بدیهیست که اگر شماره موبایل شما برای سایر کشورهاست، باید مشخصات و پیش شماره آن کشور را وارد کنید.

Your current email address این فیلد اختیاری است اما پر کردن آن توصیه می شود (یک آدرس ایمیل پشتیبان را برای بازیابی رمز و سایر موارد اضطراری وارد کنید. بهتر است این ایمیل به دلیل داشتن اهمیت بالا، ایمیلی باشد که برای خودتان است (نه ایمیلی که در حال حاضر آن را می سازید) یا ایمیلی که به صاحب آن کاملاً اطمینان دارید.

Prove you're not a robot در صورتی که تیک گزینه Skip this verification را بزنید، کادر پایین آن محو شده و در مرحله بعد باید از طریق شماره موبایلی که وارد کرده اید، ایمیلتان را تایید کنید. اگر هم تیک این گزینه را نزنید، باید حروف یا عبارت های موجود در تصویر را در فیلد Type the text بنویسید. همانطور که در تصویر زیر می بینید، عدد ۱۳۸۰۶ نشان داده شده است که در فیلد پایین آن نوشته ایم.

Location کشوری که در آن زندگی می کنید را انتخاب کنید. برای کشور ایران می توانید (Iran ایران) را انتخاب کنید.

مهم: تیک گزینه I agree to the Google Terms of Service and Privacy Policy را بزنید. با این کار شما شرایط و ضوابط سرویس های گوگل را تایید خواهید کرد.

اگر از اطلاعات وارد شده مطمئن هستید، بر روی Next Step کلیک کنید. اگر قسمتی از فرم به درستی پر نشده باشد، به مرحله بعدی نخواهید رفت و در کنار فیلدی که اشکال دارد، توضیحات مربوطه نوشته خواهد شد. آن را اصلاح کرده سپس بر روی Next Step کلیک کنید.

۵- حال ممکن است گوگل بخواهد از طریق شماره موبایل وارد شده، حساب کاربری شما را تایید کند. مطمئن شوید که شماره موبایل شما به درستی نوشته شده است (در این فیلد ۰ هم در ابتدای شماره قرار دارد و پیش شماره کشور نوشته نشده است). سپس یکی از گزینه‌های SMS - Text message برای ارسال شماره تایید به صورت پیامک یا Voice Call برای تماس صوتی و گفتن شماره تایید را انتخاب کرده و بر روی Continue کلیک کنید.

توجه کنید که ممکن است این مرحله برای شما پدیدار نشود و بجای آن، در صفحه بعد پیغام خطایی نشان داده شود. در این صورت به قسمت "سوالات و مشکلات احتمالی" در انتهای پست مراجعه کنید.

Verify your account

You're almost done! We just need to [verify your account](#) before you can start using it.

Phone number

ex: 021 2345 6789

- Google will only use this number for account security.
- Standard text messaging rates may apply.

How should we send you codes?

☒ Text message (SMS)

☐ Voice Call

Continue

Important: Google will never share your number with other companies or use it for marketing purposes.

تجارت الکترونیک چیست ؟

۱- تمام ابعاد و فرآیند بازار را که بتوان با اینترنت و تکنولوژی web انجام داد، تجارت الکترونیکی می گویند.

۲- بطور کلی واژه تجارت الکترونیک اشاره به معاملات الکترونیکی می نماید که از طریق شبکه های ارتباطی انجام می پذیرد. ابتدا، خریدار یا مصرف کننده به جستجوی یک مغازه مجازی از طریق اینترنت می پردازد و کالای را از طریق web یا پست الکترونیکی سفارش می دهد. نهایتاً کالا را تحویل می گیرد.

۳- تجارت الکترونیکی یعنی انجام مبادلات تجاری در قالب الکترونیکی

۴- کاربرد تکنولوژی اطلاعات در تجارت

۵- تجارت الکترونیکی، مبادله ی الکترونیکی داده هاست. بطور خلاصه می توان گفت که مبادله الکترونیکی داده عبارت از تولید، پردازش، کاربرد و تبادل اطلاعات و اسناد به شیوه های الکترونیکی و خودکار بین سیستم های کامپیوتری و براساس زبان مشترک و استانداردهای مشخص و با کمترین دخالت عامل انسانی. البته تجارت الکترونیک حیطه ای به مراتب گسترده تر از مبادله الکترونیکی داده دارد و آن یک تحول و انقلاب در عرصه ارتباطات است. تجارت الکترونیکی در ساده ترین تعریف عبارت از یافتن منابع، انجام ارزیابی، مذاکره کردن، سفارش، تحویل، پرداخت و ارائه خدمات پشتیبانی است که بصورت الکترونیکی انجام می شود. لذا تجارت الکترونیک روشی است براساس آن اطلاعات، محصولات و خدمات از طریق شبکه های ارتباطات کامپیوتری خرید و فروش می شوند.

۶- تجارت الکترونیک، انجام کلیه فعالیت های تجاری با استفاده از شبکه های ارتباطی کامپیوتری، بویژه اینترنت است. تجارت الکترونیک به نوعی تجارت بودن کاغذ است. بوسیله تجارت الکترونیک، تبادل اطلاعات خرید و فروش و اطلاعات لازم برای حمل و نقل کالاها با زحمت کمتر و تبادلات بانک با شتاب بیشتر انجام خواهد شد. شرکت ها برای ارتباط با یکدیگر، محدودیت های فعلی را نخواهند داشت و ارتباط آنها با یکدیگر ساده تر و سریع تر صورت می گیرد. ارتباط فروشندگان با مشتریان می تواند به صورت یک به یک یا هر مشتری باشد البته با هزینه نه چندان زیاد.

انواع مدل های تجارت الکترونیک

تجارت الکترونیک بسته به نوع ارائه دهنده خدمت و بستر آن انواع متفاوتی دارد که در زیر به ۴ مورد از انواع مدل های تجارت الکترونیک اشاره کرده ایم:

۱. تجارت الکترونیکی (B۲B (Business to Business)
۲. تجارت الکترونیکی (B۲C (Business to Consumer)
۳. تجارت الکترونیکی (C۲C (Consumer to Consumer)
۴. تجارت الکترونیکی (G۲G (Government to Government)

تجارت الکترونیک B۲B

در عصر اطلاعات زندگی می کنیم و ملاحظه می نماییم که اوضاع و احوال کسب و کار به شدت در حال تغییر است. علی رغم این همه پیشرفت هنوز برای بسیاری از مردم شگفت انگیز است که چرا بخش عمده ای از تجارت الکترونیکی به صورت B۲B یا بنگاه به بنگاه انجام می گیرد. در مدل B۲B یک شرکت یا بنگاه تجاری برای ثبت سفارش به تولیدکنندگان، دریافت پیش فاکتور، فاکتور خرید، پرداخت مبلغ خرید و هزینه های مربوطه از طریق شبکه اقدام می نماید. هر چند که تجارت الکترونیکی سالهاست با استفاده از مبادله الکترونیکی داده ها (EDI) انجام می شود ولی در واقع از پنج سال پیش به شکل امروزی (اینترنتی) درآمدی است. شرکت سیسکو یکی از اولین شرکتهایی بود که در سال ۱۹۹۶ سایت الکترونیکی خود را راه اندازی نمود. پس از آن شرکتهای دیگر به سرعت از این روش تقلید کردند و مسائل مالی و انتقال الکترونیکی وجوه را حل کردند

تجارت الکترونیک B2C

تجارت الکترونیک بنگاه - مشتری شامل تجارت خرده‌فروشی می‌شود. این نوع تجارت بین فروشنده و مشتریان ایجاد می‌شود. یعنی مشتریان با استفاده از شبکه می‌توانند به فروشگاه دسترسی پیدا کرده کالای مورد نیاز خود را انتخاب نموده، سفارش خرید دهند و وجه آن را پرداخت نمایند. این نوع تجارت با گسترش اینترنت به سرعت افزایش می‌یابد. امروزه در کشورهای پیشرفته انواع کالاها از اقلام مصرفی مثل مواد غذایی تا اقلام بادوام مثل اتومبیل از طریق اینترنت قابل خرید و فروش می‌باشد. تجارت الکترونیک B2C دارای مزایای فراوانی هم از نظر خریداران و هم از نظر فروشندگان می‌باشد. فروشگاههای الکترونیک از دیدگاه خریداران دارای ویژگیها و مزایای زیر می‌باشد: ۱- کاتالوگ و مشخصات کالا به سهولت قابل دسترسی می‌باشد. ۲- کالا و خدمات، توسط بقیه خریداران قابل ارزیابی می‌باشد و مشتری می‌تواند از نظرات بقیه افراد استفاده نماید. ۳- خرید از فروشگاه به طور ۲۴ ساعته امکان پذیر است. ۴- بعضی از محصولات مثل نرم افزارها یا کتابها و نشریات الکترونیک و فیلم را همزمان با خرید دریافت نماید. ۵- خرید از این فروشگاهها ارزان تر است. ۶- فشارهای روانی هنگام خرید وجود ندارد. ۷- مقایسه انواع کالاها در انواع فروشگاهها به راحتی امکان پذیر است. ۸- خریدار به راحتی می‌تواند مناسب ترین قیمت را انتخاب نماید. ۹- خریدار پس از انتخاب کالا و پرداخت مبلغ و هزینه های آن سریعاً کالا را در منزل دریافت نماید. ۱۰- بعد از دریافت، اگر کالا دارای مشکل باشد می‌تواند آن را مرجوع نماید.

تجارت الکترونیک مشتری - مشتری C2C

تجارت الکترونیک مشتری - مشتری (C2C) هم اخیراً به وجود آمده است. حجم مبادلات این نوع تجارت الکترونیک در مقایسه با دو نوع فوق الذکر بسیار پایین تر است. این نوع تجارت الکترونیک بیشتر برای برگزاری مناقصات و مزایده ها و حراجها مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این نوع تجارت مشتریان کالای خود را همراه با مشخصات و قیمت آن آگهی می‌کنند و سایر مشتریان می‌توانند محصولات را مشاهده نموده و خریداری نمایند. اپلیکیشن دیوار از چنین مدل تجاری برخوردار است.

در تجارت الکترونیک C2C مشتریان کالای خود را همراه با مشخصات و قیمت آن آگهی می‌کنند و سایر مشتریان می‌توانند محصولات را مشاهده و خریداری نمایند.

تجارت الکترونیک دولت - دولت (G2G)

تجارت الکترونیک دولت - دولت (G2G) شامل مبادلات تجاری بین دولت‌ها می‌باشد. برای انعقاد قراردادهایی در زمینه‌های مختلف بین کشورها از این مدل استفاده می‌گردد. به عنوان مثال اگر دو کشور بخواهند در زمینه صادرات و واردات با یکدیگر قرارداد منعقد نمایند از مدل G2G استفاده نمایند. با توجه به پیشرفت‌هایی که در زمینه فناوری اطلاعات و ارتباطات به وجود آمده، همه چیز در حال دگرگون شدن است و انقلاب اطلاعاتی همه جا را فرا گرفته است، امروزه تجارت الکترونیک، آموزش‌های از راه دور و مبتنی بر اینترنت، بانکداری الکترونیک، فروشگاه‌های مجازی و... به سرعت در حال شکل‌گیری و گسترش می‌باشد. در این میان اصطلاح جدید دولت الکترونیک مطرح شده است. ویژگی بنیادین دولت الکترونیک ارائه خدمات عمومی با هزینه کمتر و اثربخشی بالاتر می‌باشد. دولت الکترونیک سعی می‌کند ارتباطات بین دولت و مردم و مردم با هم را تسهیل نماید. دولت الکترونیک شیوه‌ای جدید از انجام وظایف دولت‌ها با استفاده از فناوری‌های جدید اطلاعات و ارتباطات می‌باشد این شیوه برای افراد تسهیلات لازم جهت دسترسی مناسب به اطلاعات و خدمات دولتی، اصلاح کیفیت خدمات و ارائه فرصت‌های گسترده‌تر برای مشارکت در فرآیندها و نهادهای مردم سالار را فراهم می‌سازد. مشتریان دولت الکترونیک به سه دسته تقسیم می‌شوند: الف) مردم، ب) (بنگاه‌های تجاری و ج) مؤسسات و سازمان‌های دولتی؛ اینها با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات مبادلات لازم را به صورت الکترونیک انجام خواهد داد. امروزه کشورهای پیشرفته حرکت خود به سمت دولت الکترونیک را شروع کرده و توانسته‌اند بسیاری از امور خود و تبادل خدمات را به صورت الکترونیک انجام دهند.

ویژگی های تجارت الکترونیک را می توان در موارد زیر خلاصه کرد:

- ایجاد یک سیستم مدیریت سفارش جهانی.
- پایگاه داده جهانی، منفرد یا توزیع یافته.
- تعاملات بدون کاغذ
- مشتری به انتخاب و ورود سفارش می پردازد.
- موجودی انبار به تدارک کننده انتقال می یابد.
- وضعیت مشخص و پویای سفارشات، دریافت، سفارش و تحویل کالا.
- همکاری گروهی از طریق فناوری گروه‌افزار.
- سازمان، خدماتش را ۲۴ ساعته و ۳۶۵ روز در سال ارائه می کند.
- روابط کاری با شرکا، فروشندگان و گروه های تجاری و اعتماد متقابل.
- آگاه شدن افراد و تبدیل آنها به کارکنان دانشی.
- هزینه های عملیات و اداری کاهش می یابد.

مزایای تجارت الکترونیک

کمتر نوآوری در تاریخ به اندازه تجارت الکترونیک توانسته است در خدمت منافع بشر قرار گیرد. جهانی شدن تجارت و کسب و کار و گسترش فناوری اطلاعات توانسته است مزایای بسیاری را برای سازمان ها به همراه داشته باشد. کاهش هزینه ها، دسترسی به میلیون ها نفر از طریق شبکه، تعاملات حقیقی برنامه های کاربردهای مختلف، گسترش اینترنت و کاربرد آن از مزایایی است

که افراد سازمان ها و جوامع از آن سود می برند. مزایای تجارت الکترونیک را می توان در سه گروه سازمان، افراد (مشتري) و جامعه تقسیم بندی کرد.

الف- مزایا برای سازمان ها

مزایای اصلی تجارت الکترونیکی برای سازمان عبارتند از:

تجارت الکترونیک به فروشندگان امکان می دهد تا به تعداد انبوهی از مشتریان در سرتاسر جهان با هزینه ارتباطی و عملیات اندک دسترسی یابند.

-مؤسسات می توانند کالا و خدمات مورد نیاز خود را از دیگر مؤسسات در حداقل زمان و با هزینه های بسیار پایین تهیه کنند.

-کانال های توزیع و فروش سنتی را می توان به حداقل رسانیده و یا حذف کرد و همزمان کالاهایی ارزان و با سرعت بیشتر توزیع کرد. در این شیوه واسطه ها حذف گردیده و امکان فروش مستقی به وجود می آید.

-تجارت الکترونیکی هزینه ایجاد، پردازش، توزیع، نگهداری و بازایی اطلاعات مکتوب را تا ۹۰ درصد کاهش می دهد.

-تجارت الکترونیک مسایل مربوط به انبارداری را تحت الشعاع قرار داده و از این طریق زنجیره تامین را اقتصادی تر می کند. این امر به کاهش هزینه های انبارداری و کالا می انجامد.

-روابط با مشتریان و خدمات رسانی از طریق ارتباطات مستقیم و تعاملی بهبود می یابد.

-تجارت الکترونیک زمان سفارش و دریافت کالا یا خدمات را کاهش می دهد و از این طریق به بهره برداری بهینه از سرمایه می انجامد.

-تجارت الکترونیک هزینه های ارتباطات از راه دور را کاهش می دهد زیرا هزینه ارتباطات اینترنتی از شبکه های ارزش افزوده (VAN) بسیار پایین تر است.

-تجارت الکترونیک مدل های تجارت خلاق را میسر کرده و از این طریق برتری رقابتی و سودآوری را افزایش می دهد.

-تبلیغات گسترده و هدفمند می گردد.

-همچنین تجارت الکترونیک می تواند مؤسسات کوچک را در رقابت با مؤسسات بزرگ کمک کند.

ب- مزایا برای مشتریان مصرف کنندگان

-تجارت الکترونیک از طریق امکان مقایسه بین کالا و خدمات و مؤسسات، مشتریان را در دسترسی به کالای با قیمت مناسب یاری می کند.

-تجارت الکترونیک به مشتریان امکان انتخاب بیشتری را ارائه می دهد.

-انجام تعاملات ۲۴ ساعته در روز را برای مشتریان فراهم می کند.

-مشتریان به سرعت می توانند به اطلاعات تفصیلی و یا خدمات مورد نیاز دسترسی یابند.

-در تجارت الکترونیک مشتریان می توانند به کالا یا خدمات خاص خود دست یابند.

-تجارت الکترونیک امکان شرکت افراد را در طرح های مجازی فراهم می آورد. بنابراین فرد از طریق شبکه می تواند در حراج شرکت و به طور فعال به خرید پردازد.

-تجارت الکترونیکی به مشتریان این امکان را می دهد تا با دیگر مشتریان و یا دیگر فروشندگان ارتباط برقرار کرده و به تبادل فکر و تجربیات پردازند.

ج- مزایا برای جامعه

- تجارت الکترونیک تسهیل کننده اصلی اقتصاد دیجیتالی است که منجر به توسعه اقتصادی از طریق بهره وری بالا با حداقل تورم می باشد.
- تجارت الکترونیک امکان کار فرد را در منزل توسعه داده و از طریق کاهش ایاب و ذهاب به کاهش ترافیک و هزینه های اجامای آن مانند آلودگی هوا می انجامد.
- تجارت الکترونیک امکان فروش برخی از کالا یا خدمات را با قیمت پایین تر امکان پذیر می کند. بنابراین گروه های پایین اجتماع نیز می توانند به آنها دسترسی یابند. از این طریق استانداردهای زندگی افراد ارتقاء می یابد.
- تجارت الکترونیکی به افراد روستایی و گروه هایی که در خارج از شهرها زندگی می کنند، این امکان را می دهد که از کالا و خدمات شهری استفاده کنند که در غیر این صورت امکان بهره برداری برای آنها وجود ندارد، مثلاً امکان تحقیق و آموزش از دور.
- تجارت الکترونیک ارائه خدمات عمومی را تسهیل می کند و از طریق کاهش هزینه های توزیع به افزایش کیفیت خدمات عموم

تعریف پرداخت الکترونیکی

۱. ارائه خدمات مالی از طریق شبکه های ثابت و بی سیم اینترنت و سایر شبکه های کامپیوتری به بنگاه های اقتصادی ، افراد و خانوارها .
  ۲. عبارت است از پرداخت پول در مقابل کالا و خدمات در تجارت الکترونیک از طریق وسایل الکترونیکی بخصوص اینترنت
- اهمیت پرداخت اینترنتی**
- در سیستم های پرداخت قدیمی مصرف کنندگان از پول نقد ، چک و کارتهای اعتباری برای پرداختهای خود استفاده می کردند . در یک تحقیقی طی دو سال بطور متوسط بیش از ۴ تریلیون دلار صرف خرید کالا و خدمات شده که حدود ۶۰٪ آن با چک و ۲۰٪ آن با پول نقد و ۲۰٪ دیگر با کارتهای پرداخت بوده است.

طی چند سال اخیر و با رشد روز افزون تجارت الکترونیک قریب ۸۵٪ پرداختها با استفاده از روشهای الکترونیکی انجام گرفته است.

ویژگی های یک روش پرداخت الکترونیکی مناسب

۱. امنیت
۲. قابلیت بررسی
۳. کارایی

۴. قابلیت اطمینان

۵. مقیاس پذیری

۶. قابلیت مجتمع شدن

۷. قابلیت پذیرش

۸. هزینه پایین

۹. گمنامی

۱۰. عدم تکذیب

۱۱. تقسیم پذیری

امنیت: ایمن ساختن اطلاعات به معنای جلوگیری از تحریف و دستیابی به اطلاعات توسط افراد غیر مجاز

قابلیت بررسی: سیستم باید تمام عملیات مالی را ثبت کند تا در صورت لزوم بتوان اشکالات و خطاهای احتمالی را ردیابی کرد

قابلیت اطمینان: سیستم باید بقدر کافی مستحکم باشد تا کاربران در صورت قطع برق پولها را از دست ندهند.

گمنامی: این مطلب با حریم خصوصی ارتباط دارد یعنی برخی خریداران تمایل دارند هویت و مشخصات خرید هایشان گمنام باقی بماند.

عدم تکذیب: یک سیستم پرداخت اینترنتی باید گروههای درگیر را مطمئن و متعهد سازد که گروهی نتواند معاملات را انکار کرده و یا بطور غیر قانونی از زیر آن شانه خالی کند.

تقسیم پذیری: بیشتر فروشندگان تنها کارتهای اعتباری را برای دامنه ای حداقل و حداکثر قبول می کنند بنابراین هرچه دامنه قبول پرداختها را زیادتیر کند امکان پذیرش بیشتری دارد.

اشکالات روشهای سنتی پرداخت

۱. وجود تاخیر در فرآیند پرداخت

۲. وجود ریسک در مفقود شدن پول

۳. هزینه پردازش بسیار بالا برای پرداختهای کم

۴. عدم امکان دسترسی به کارت یا چک اعتباری برای همه

۵. عدم پذیرش کارت یا چک اعتباری برای همگان

۶. ریسک امنیتی برای ارائه شماره کارت یا چک روی تلفن

مزایای استفاده از پرداخت الکترونیک

برای دارنده کارت :

۱. استفاده از موجودی حساب در هر زمان و مکان

۲. صرفه جویی در زمان

۳. ایجاد امنیت و عدم نیاز به حمل وجه نقد

۴. دسترسی به بانکداری اینترنتی

برای دولت و اجتماع :

۱. کاهش سفرهای غیر ضروری

۲. کاهش آلودگی هوا و مصرف انرژی

۳. کمک به افزایش امنیت اجتماعی

۴. کاهش هزینه های چاپ اسکناس

۵. صرفه جوی در زمان

۶. کمک به بهداشت عمومی

۷. کاهش هزینه های عمومی

برای بانک :

۱. افزایش قدرت بانک در مدیریت وجوه

۲. کاهش هزینه ارائه خدمات بانکی

۳. گسترش خدمات بانکی غیر حضوری

ابزارهای پرداخت الکترونیکی

۱. کارتهای الکترونیکی

۲. پول الکترونیکی

۳. چک الکترونیکی

۴. سیستمهای ریز پرداخت

۵. پول الکترونیکی

۶. چک الکترونیکی

۷. سیستمهای ریز پرداخت

کارتهای اعتباری

یک کارت اعتباری به دارنده آن این اجازه را می دهد که تا سقف معینی خرید نماید و در پایان دوره معین تسویه نماید . کارتهای اعتباری هزینه سالانه ای ندارند ولی نرخ بهره بالایی دارند یعنی اگر تاخیری در پرداخت صورت گیرد بهره زیادی به آن تعلق می گیرد . مثل کارت ثمین

کارتهای بدهی

با کارت بدهی هزینه یک قلم خرید مستقیماً از حساب جاری دارنده برداشت می شود . که می توان آنرا حساب پس انداز- تقاضا نامید .

تقسیم بندی کارتها بر اساس ساختار :

کارتها به دو گروه تقسیم می شوند :

۱. کارتهایی که دارای ریز پردازنده همراه با حافظه ای شبیه به RAM هستند

۲. کارتهای حافظه یا در اصطلاح Memory Cards

پول الکترونیکی

پول الکترونیکی یکی از دستاوردهای فن آوری اطلاعات است که جایگزین خوبی برای پول کاغذی و سکه می باشد. در این روش از قبل مبلغی پرداخت شده و در مقابل آن پول الکترونیکی دریافت می شود این پول هنگام خرید برای فروشنده ارسال می شود. و در هر زمان قابل تعویض با پول کاغذی خواهد بود.

اقسام پولهای الکترونیکی

۱. E-Gold

۲. Money Bookers

۳. Pypal

ویژگی های پول الکترونیکی

۱. معین بودن مقدار پول
۲. عدم وجود رد پا از نحوه و طرز خرج شدن
۳. عدم امکان کپی برداری
۴. داشتن حریم خصوصی
۵. امنیت
۶. قابلیت انتقال
۷. قابلیت خرد شدن

چکهای الکترونیکی

چک الکترونیکی یک ابزار نوین پرداخت است متشکل از امنیت و سرعت بوده و قابلیت جایگزینی با چکهای کاغذی در فرآیندهای تجاری را دارد که با استفاده از شماره حساب و سیستم رمزگذاری کار می کند.

ویژگی های چک الکترونیکی

۱. سیستم پرداخت چک را تقویت نموده و مرکز جهت رقابت با صنعت بانکداری خواهد بود
۲. مطابق عملیات اخیر بازرگانی بوده و نیاز به فرایند مهندسی مجدد را از بین می برد
۳. برای رفع نیاز شرکتها و مصرف کنندگان قرن ۲۱ طراحی و از تکنیکهای امنیتی ویژه ای استفاده می نماید

۴. تمام مشتریان بانکی می توانند از آن استفاده نمایند

۵. حسابهای بانکی موجود را با ابعاد جدید تجارت الکترونیکی گسترش می دهد

۶. قابلیت پیوند به اطلاعات نامحدود و معاوضه سریع بین سایر بخشها

۷. در جایی که سایر راه حل های پرداخت الکترونیکی با میزان ریسک بالا و یا نامناسب باشند . امن ترین ابزار پرداخت فعال تا به امروز به شمار می روند

جهانی شدن چیست؟

«جهانی شدن» را می توان تشدید روابط اجتماعی در سطح جهانی تعریف کرد. همان روابطی که موقعیت های مکانی دور از هم را چنان به هم پیوند می دهد که هر رویداد محلی تحت تاثیر رویدادهای دیگری که کیلومترها با آن فاصله دارد شکل می گیرند و بالعکس دگرگونی محلی به عنوان بسط جنبی روابط اجتماعی در پهنه زمان و مکان در واقع بخشی از فرآیند جهانی شدن به شمار می آید. در واقع «جهانی شدن» یعنی شدت بخشیدن به آن دسته از روابط اجتماعی که نقاط جغرافیایی دور دست را با هم مرتبط می سازد و این ارتباط به شکلی است که از طریق آن وقایعی که در یک نقطه از جهان روی می دهد تحت تاثیر وقایع نقاط مایل ها دورتر از آن هستند و برعکس.

عوامل جهانی شدن

در جهان امروز، شاهد عوامل متعددی هستیم که برخی پیدایش و تکوین جهانی شدن را با آنها مرتبط می دانند که مهم ترین آنها عبارتند از:

۱. صنعت ارتباطات

صنعت ارتباطات، یکی از صنایع مسحور کننده است که در دهه اخیر، با سرعت باور نکردنی، رشد یافته است. در حال حاضر، حجم یک کتابخانه بزرگ را در یک دیسک فشرده (CD) ذخیره می کنند و انبوهی از اطلاعات را از آن سوی دنیا Down load می کنند. اینها همه دست به دست هم داده اند تا تحول عجیبی را در انتقال اطلاعات، صوت و تصویر، به وجود آورند. شما می توانید در عرض چند دقیقه، نامه خود را به همه جای دنیا برسانید. این مسائل باعث شده اند تا در حوزه های مختلف فکری، فرهنگی و سیاسی، تحولات زیادی صورت گیرد و ملت ها همواره از وضع یکدیگر آگاه باشند.

۲. رشد شرکت های چند ملیتی

در حوزه اقتصاد، شرکت هایی به نام شرکت های چند ملیتی وجود دارند که دیگر وابسته به یک دولت خاص نمی باشند و از چند ملیت تشکیل شده اند و حتی امروزه دیگر شرکت های چند ملیتی هم کم کم از رونق می افتند و شرکت های فراملیتی، در حال شکل گیری هستند که بخش عظیمی از اقتصاد جهانی، در دست این شرکت هاست. رئیس شرکت Microsoft که شاید عظیم ترین شرکت در عرصه فن آوری های نوین باشد، دارای بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار سرمایه شخصی است. چنین سرمایه ای،

می تواند بسیاری از شرکت های دیگر را از عرصه رقابت خارج کند. حتی سازمان های جاسوسی هم می توانند از این شرکت ها استفاده کنند؛ مثلاً زمانی که شرکت مایکروسافت، نسخه Windows را به بازار عرضه کرد، اگر کسی به اینترنت وصل می شد، تمام اطلاعات روی کامپیوتر را می توانست در مایکروسافت Down load نمایند.

۳. گسترش و نفوذ بازارهای مالی جهانی

سرمایه داری، تاکنون سه دوره را پشت سر نهاده است که عبارتند از:

الف) سرمایه داری تجاری (Commerical).

ب) سرمایه داری صنعتی (Industrial).

ج) سرمایه داری مالی (Financial).

از یک دوره مشخص به بعد، سرمایه داری تجاری جای خود را به سرمایه داری صنعتی داد. در دو قرن ۱۶ و ۱۷، شاهد سرمایه داری تجاری بودیم؛ ولی در قرون ۱۸ و ۱۹، سرمایه داری صنعتی را داریم و در قرن بیستم نیز سرمایه گذاری صنعتی جای خود را به سرمایه گذاری مالی داد. سرمایه داری مالی، با دو نوع دیگر، تفاوت هایی دارد. در این نوع سرمایه داری، اعتبار و اعتماد است که پیش برنده امور است و به همین دلیل، امروزه بانک ها هستند که در سرمایه داری دنیا، نقش مهم و اساسی را بر عهده دارند؛ به ویژه بانک جهانی و صندوق بین المللی پول. اگر دقت کنیم، می بینیم که در امور بانکی نیز تکنولوژی ارتباطات نقشی اساسی بر عهده دارد؛ تا آن جا که امور بانکی نیز از طریق ارتباطات اینترنتی قابل انجام است.

موضوعاتی مانند کارت های اعتباری نیز این جا مطرح می شوند و تنها مشکلی که در سر راه تجارت های اینترنتی وجود دارد، مسئله هک کردن و از بین بردن اعتبار کارت هاست. این امور، دزدی های اینترنتی نامیده می شوند.

۴. افزایش اقدامات بین المللی در خصوص حفظ حقوق بشر

یکی از مسائل دیگری که اثر بسیاری در موضوع مسئله جهانی شدن داشته است، مسئله افزایش اقدامات بین المللی در خصوص حفظ حقوق بشر است. در این دوره، با رشد سریع سازمان های غیردولتی (NGO) مواجه هستیم. این شرکت ها، در مقابل دولت ها، صاحب قدرت شده اند و ارتباطات مردم هم - به واسطه اینترنت - با این شرکت ها بسیار تسریع شده و همین موضوع، مشکلاتی را برای دولت ها به وجود آورده است.

۵. مسائل زیست محیطی

بحث مهم دیگری که فرایند جهانی شدن را تشدید کرد، مسائل مربوط به زیست محیطی است. مسئله گرم شدن کره زمین، باران های اسیدی و نازک شدن لایه اوزون بحث هایی هستند که افکار همه کشورهای دنیا را به خود مشغول کرده اند. بنابراین، لازم است که همه دولت ها برای رفع این مشکلات، هماهنگ و همکار باشند.

مجموعه این علل، به بحث جهانی شدن دامن زدند و آن را به پیش بردند. این بحث، در کشورهای غربی پیدا شده و کم کم به سایر نقاط جهان هم سرایت کرده است.

سیستم های گمرک

آشنایی با سیستم های گمرک

تاریخچه اسیکودا

قبل از بوجود آمدن سیستم اسیکودا در سرتاسر کشورهای جهان یک سیستم و یک پروگرام خاصی برای اتومات نمودن گمرکات وجود نداشته. بنابراین در سال ۱۹۸۱ بنابر تقاضا و پیشنهاد بعضی از کشورهای رو به انکشاف سیستم اسکودا توسط اداره ملل متحد برای انکشاف و تجارت (United Nations Conference on Trade and Development UNCTAD) بوجود آمد. که این سازمان مسئولیت تطبیق سیستم اسیکودا را در کشورهای جهان بدوش دارد.

سیستم اسیکودا از سال ۱۹۸۱ تا کنون در ۸۷ کشورهای جهان تطبیق و مورد استفاده قرار گرفته که از جمله کشور همجوار ما (ایران) نیز از این سیستم جهت تصفیه اموال گمرکی و ترانزیت بین المللی استفاده مینماید. که در این جمله کشورها افغانستان و سوریه نیز قرارداد پیاده سازی سیستم اسیکودا را بسته کرده اند.

اسیکودا چیست؟

اسیکودا (ASYCUDA (Automated System for Customs Data) سیستم کامپیوتری تصفیه اموال گمرکی و احصائیه گیری پیشنهاد شده سازمان تجارت و انکشاف ملل متحد UNCTAD برای کشورهای جهان بخصوص کشورهای رو به انکشاف میباشد.

آسیکودا به معنای سیستم پردازش خودکار اطلاعات (داده های) گمرکی است که در ایران با نام طرح نگار (نظام گمرکی اطلاعات رایانه ای) شناخته می شود. این سیستم از جمله سیستم های مدرن نظارتی و کنترلی گمرک های جهان به حساب می آید که در بهینه سازی عملیات ترخیص کالا در گمرک، سیستم موفقی است.

گمرک جمهوری اسلامی ایران از ژوئن ۱۹۹۰ از طریق برقراری ارتباط با آنکتاد و سازمان جهانی گمرک، با ویژگی ها و توانایی های سیستم آسیکودا آشنا شد. از سال ۱۹۹۵ اقدامات محسوس و منسجم به منظور امکان سنجی و همچنین تدوین رهیافت های اجرایی جهت اعمال پروژه آسیکودا در ایران آغاز گردید.

این سیستم در سال ۱۳۷۷ در گمرک غرب تهران و در بخش واردات راه اندازی گردیده و سپس بخشهای صادرات، ورود موقت، خروج موقت، مرجوعی و کارنه تیر بعنوان زیر برنامه های دیگر سیستم آسیکودا در این گمرک عملیاتی گردید.

اهداف آسیکودا

راه اندازی این سیستم یک قدم بزرگ به سوی هدف اصلی گمرک بود. کاهش بوروکراسی اداری، بهینه کردن و سامان دهی رویه های ترخیص کالا و حرکت در جهت تجارت بدون کاغذ، از جمله اهداف سیستم آسیکودا می باشند.

سرعت بیشتر در ترخیص کالا، استفاده بهینه از نیروی انسانی و افزایش کارایی کارکنان، ایجاد فرهنگ استفاده از سیستم های مکانیزه، کسب درآمد بیشتر از طریق کاهش سوءاستفاده ها و افزایش وقت محاسبه عوارض گمرکی، از دیگر اهداف سیستم آسیکوداست. همچنین با راه اندازی این سیستم محل محموله ها و مکان های آماده تخلیه، به وسیله رایانه کنترل می شود. نگهداری میزان کالاهای وارده، صادره و موجود در انبار نیز به وسیله این سیستم قابل انجام است؛ به طوری که با بهره گیری از این سیستم ضمن استفاده از حداکثر انبارها، از رسوب کالاها در انبار جلوگیری می شود. به موازات، ارایه سریع و دقیق آمار تجارت خارجی در حاشیه اجرای این سیستم امکان پذیر می گردد.

اسیکودا مجموعه از پروگرامهای کامپیوتر میباشد که پروسیجرهای گمرکی (واردات، صادرات، ترانزیت...) را تحت پوشش قرار میدهد.

اسیکودا اظهارنامه، محاسبه محصول، ترانزیت و تعلیق اموال گمرکی را نیز در بر میگیرد. و در ضمن اطلاعات تجارتی را جهت تحلیل مسایل اقتصادی تولید مینماید.

سیستم اسیکودا قابلیت عیارشدن با قانون، تعرفه، کد و مشخصات فرعی گمرک هر کشور را دارد.

سیستم اسیکودا اطلاعات جمع آوری شده را میتوان فی مابین دوایر دولتی، تجار و کشورهای مختلف تبادل و مخابره نماید.

خلاصه اسیکودا با تمام کدها و معیارهای سازمان جهانی گمرکات، سازمان جهانی و نورم استندرد و ملل متحد تطابق دارد.

ویژگی های آسیکودا

با توجه به گستردگی سیستم آسیکودا، تشریفات ترخیص کالا و کلیه روش ها و رژیم های گمرکی اعم از واردات، صادرات، ترانزیت و غیره پشتیبانی می شود. با استفاده از این سیستم، اطلاعات کالای ترانزیتی در گمرک مبدأ جمع آوری و از طریق خطوط مخابراتی جهت بازرسی و کنترل به گمرک مقصد ارسال می گردد. بدین ترتیب، در کوتاه ترین زمان ممکن امور ترانزیت کالا انجام می شود که این امر موجب صرفه جویی در وقت و کاهش هزینه بسیاری می شود. در این سیستم با استفاده از فرم SAD که یک فرم اظهارنامه گمرکی است، به جای استفاده از اظهارنامه های متعدد گمرکی می توان تنها از یک فرم واحد که با کدهای مخصوص جدا می شود، استفاده کرد.

در این سیستم کلیه امور به استثنای اقداماتی که به لحاظ تصمیم گیری باید توسط اشخاص انجام پذیرد و نیاز به تصمیم گیری دارد، مانند ارزیابی، تعیین تعرفه و غیره به وسیله رایانه انجام می شود. در سیستم آسیکودا، کلیه کدهای بین المللی مانند کد

HS، کد کشورها و کد ارزها نیز به راحتی قابل دسترسی است. به غیر از کدهای بین المللی، کدهای دیگری هم که در سطح یک کشور شناخته شده و کاربرد محلی دارند مانند کد بانک ها، کد گمرکات، کد کارت بازرگانی و غیره در این سیستم وجود دارند. در گذشته وجود مجوزهای گوناگون با توجه به تعداد، اهمیت و مدت زمان اعتبار آنها موجب بروز مشکلاتی برای گمرک می گردید. اما با استفاده از سیستم آسیکودا پس از کدینگ مجوزها از طریق شماره تعرفه، کد مجوزهای مربوط به آن تعرفه در اظهارنامه چاپ و صاحب کالا یا حق العمل کار ملزم به ارایه مجوزها می شود. به علاوه، تغییرات احتمالی مجوزها را می توان به راحتی به روز کرد و همواره آخرین اطلاعات را در اختیار داشت.

وجود یک رایانه و یک خط ارتباطی این امکان را به وجود می آورد که حق العمل کاران بتوانند از دفتر کار خود در کوتاه ترین زمان ممکن کالای خود را به گمرک اظهار و سپس جهت ترخیص آن اقدام نمایند.

با توجه به اینکه سیستم آسیکودا به صورت خودکار کلیه شماره های عملیاتی از قبیل شماره ثبت و شماره ارزیابی را تعیین و آنها را به صورت فهرست های جداگانه نگهداری می کند، عملاً نیاز به دفاتر سنتی مالی و آماری وجود ندارد و این دفاتر از جریان چرخه عملیات گمرکی حذف می شود. در این سیستم در پایان وقت اداری و یا هر نوبت کاری، گزارش های امور مالی انجام شده در آن روز و یا آن نوبت کاری دریافت می شود.

موارد ذیل را میتوان بعنوان ویژگیهای سیستم مکانیزه آسیکودا برشمرد:

۱- پشتیبانی کلیه روشهای ترخیص و رژیمهای گمرکی

با توجه به گستردگی سیستم، تشریفات ترخیص کالا و کلیه روشها و رژیم های گمرکی اعم از واردات، صادرات، ترانزیت و غیره پشتیبانی می شود. این سیستم از دقت فوق العاده ای برخوردار است و احتمال اشتباهات را بسیار کاهش میدهد.

۲- کنترل ترانزیت کالا در مبدا و مقصد

با استفاده از این سیستم اطلاعات کالای ترانزیتی در گمرک مبدا جمع آوری و از طریق خطوط مخابراتی به گمرک مقصد جهت بازرسی و کنترل ارسال میگردد به این ترتیب در کوتاه ترین زمان ممکن امور ترانزیت کالا انجام شده پروانه ها تسویه می شوند که در نهایت صرفه جویی در زمان و هزینه ها را به دنبال خواهد داشت.

۳- استفاده از اظهار نامه SAD

SAD که مخفف عبارت SINGLE ADMINISTRATIVE DOCUMENT و به معنی سند واحد اداری میباشد یک فرم اظهارنامه گمرکی است که میتواند تمامی رویه های اظهار کالا را با ذکر کد مخصوص به آن رویه بپذیرد. این موضوع باعث میشود که به جای استفاده از اظهارنامه های متفاوت گمرکی تنها از یک فرم واحد که با کدهای مخصوص جدا می شود استفاده نمود.

۴- چاپ اظهارنامه و کلیه گزارش ها

در این سیستم کلیه امور باستثنای اقداماتی که باید توسط اشخاص انجام پذیرد و نیاز به تصمیم گیری دارد مانند ارزیابی، تعیین تعرفه و غیره به وسیله رایانه انجام می شود. اطلاعات اظهارنامه، کلیه گزارش ها، قبض رسید و دفتر مالی، به وسیله چاپگر و نیز اختصاص شماره ثبت (کوتاژ) و شماره ارزیابی توسط رایانه انجام میشود.

۵- استفاده از کدهای بین المللی

در روابط بین المللی و تجارت جهانی علائم اختصاری و کدهایی موجود است که برای تمامی کشورهای جهان شناخته شده و یکسان میباشد. مانند کد HS، کد کشورها، کد ارزها و غیره که در این سیستم تمامی این کدها تعریف شده و می تواند به راحتی قابل دسترسی باشد.

۶- استفاده از کدهای محلی

به غیر از کدهای بین المللی، کدهای دیگری نیز وجود دارند که در سطح یک کشور شناخته شده و کاربرد محلی دارند مانند کد بانک ها، کد گمرکات، کد کارت بازرگانی و غیره که تمامی اینها نیز برای سیستم قابل تعریف است و باعث شناسایی اشخاص و سازمان ها میشود.

۷- امکان کد گذاری مجوزها و به روز نگاه داشتن آنها

وجود مجوزهای گوناگون با توجه به تعداد، اهمیت و مدت زمان اعتبار آنها موجب بروز مشکلاتی برای گمرک میشود اما با استفاده از این سیستم پس از کدینگ مجوزها از طریق شماره تعرفه کد مجوزهای مربوط به آن تعرفه در اظهارنامه چاپ و صاحب کالا یا حق العملکار ملزم به ارائه آن مجوز یا مجوزها است. علاوه بر این تغییرات احتمالی مجوزها را می توان به راحتی به روز کرده و همواره آخرین اطلاعات را در اختیار داشت.

۸- امکان پرداخت حقوق و عوارض گمرکی از طریق سیستم الکترونیکی بانکی

با استفاده از قابلیت های سیستم آسیکودا پس از محاسبه حقوق و عوارض گمرکی اظهارنامه، در صورت وجود ارتباط الکترونیکی با بانک وجوه محاسبه شده به طور خودکار از حساب بانکی صاحب کالا کسر و به حساب گمرک واریز میشود. به این ترتیب مراجعه صاحب کالا به بانک و نقل و انتقال وجوه مربوط از جریان تشریفات ترخیص کالا حذف میگردد.

۹- امکان اظهار کالا از راه دور

وجود یک رایانه و یک خط ارتباطی این امکان را بوجود می آورد که حق العملکاری بتواند از دفتر کار خود در کوتاه ترین زمان ممکن کالای خود را به گمرک اظهار و سپس جهت ترخیص آن اقدام نماید این کار از مراجعه بی مورد حق العملکاران به اداره گمرک جلوگیری میکند.

۱۰- حذف دفاتر سنتی مالی و آماری

با توجه به اینکه سیستم به صورت خودکار کلیه شماره های عملیاتی از قبیل شماره ثبت ، شماره ارزیابی و شماره رسید را تعیین و آنها را به صورت فهرستهای جداگانه نگهداری مینماید عملاً نیاز به دفاتر سنتی مالی و آماری وجود ندارد و به این ترتیب این دفاتر از جریان چرخه عملیات گمرکی حذف میشود و می توان از کارکنان واحدهای حذف شده درقسمت های دیگر استفاده نمود.

۱۱- ارائه گزارش دفتر مالی

در این سیستم در پایان وقت اداری و یا هر نوبت کاری ، گزارش های امور مالی انجام شده در آن روز و یا آن نوبت کاری دریافت میشود . علاوه برآن می توان گزارشهای مالی را به وسیله رایانه چاپ و در اختیار امور مالی قرار داد.

۱۲- حسابداری درآمدهای گمرکی و صدور قبض رسید به طور خودکار

دراین سیستم کلیه دریافت ها به صورت دقیق محاسبه شده و قبض رسید به طور خودکار به وسیله رایانه چاپ میشود و دیگر نیازی به نوشتن یا حساب کردن و کارهای مربوط به حسابها به وسیله شخص نخواهد بود .

کمکهای آنکتابد به گمرک جمهوری اسلامی ایران در این زمینه :

- تشریح الزامات کاربر براساس قانون ملی (کد گمرکی و قوانین اجرایی) و روش عمل
- تعریف تغییرات ساختاری، عملیاتی و یا رویکردی که ممکن است جهت اتوماسیون عملیات حسابداری مورد نیاز باشد.
- تعریف مسیر پردازش سند حسابداری بر این اساس
- تعریف پارامترهای سیستمی که اجرا خواهد شد از قبیل کدگذاری و غیره
- ترجمه کلیه برچسبها، پیامها و طرحها به زبان فارسی
- گرفتن یکپارچه سازی داده های کاربر به عنوان مثال کدها، شماره تعرفه گمرکی و غیره
- پیکره بندی سند حسابداری
- تعریف پروفایل های کاربر و امنیت
- طراحی پرینت های مورد نظر و برنامه ریزی گزارشات مدیریت سرور
- جلسات آموزشی و اطلاع رسانی

- تست نمونه سیستم

- اجرای سراسری

۱۳- امکان نگهداری حساب اعتباری و کسر خودکار حقوق و عوارض از آن

حق العمل کاران می توانند با سپردن مبلغی به عنوان تضمین در حساب بانکی گمرک و ایجاد اعتبار برای کارهای گمرکی خود اقدام نمایند در این صورت سیستم به طور خودکار به هنگام اظهار کالا از حساب آنان مبالغ مربوطه را برداشت و از موجودی آنان کسر می نماید.

۱۴- انتخاب مسیر اظهارنامه بوسیله رایانه (SELECTIVITY)

ضمن تسریع در عملیات ترخیص کالا از جدیدترین مفاهیم بکار گرفته شده در گمرکات پیشرفته دنیا و فن آوریهای اطلاعات، مانند انتخاب مسیر اظهارنامه به صورت اتوماتیک (SELECTIVITY) استفاده می نماید که با استفاده از آن و ایجاد مسیرهای قرمز، زرد و سبز جهت اظهارنامه ها، پردازش آنها به سرعت انجام میشود. انتخاب مسیر اظهارنامه کاملاً اتوماتیک بوده و بوسیله شاخص های محرمانه ای که بوسیله کمیته های خاصی در گمرک تعریف و تایید میگردند، صورت می گیرد. به این ترتیب اظهارنامه های کانال سبز بدون هیچ گونه کنترلی، اظهارنامه های کانال زرد فقط با مشاهده اسناد قابل ترخیص می باشند ولی اظهارنامه های قرمز که به وسیله سیستم انتخاب شده اند و دارای ریسک بالا بوده کاملاً به وسیله کارشناسان گمرک کنترل و ارزیابی میگردند. در این سیستم می توان کالاها یا سازمانهایی که معافیت و یا تسهیلاتی درمورد آنان اعمال میشود را تعریف نمود که سیستم به طور خودکار این قبیل اظهارنامه ها را کنترل و به کانالهای مربوطه ارسال می نماید.

۱۵- امکان در اختیار داشتن کلیه اطلاعات و اقداماتی که درمورد اظهارنامه انجام شده

در این سیستم در هر مرحله ای که کارشناس و یا رئیس گمرک مربوطه بخواهد از چگونگی انجام کارها اطلاع حاصل نماید می تواند از طریق صفحه نمایش رایانه اقدامات انجام شده را مشاهده نماید مثلاً اظهارنامه ای که در حال ارزیابی می باشد تا چه مراحل پیشرفت کرده و در چه موقعیتی قرار دارد.

۱۶- ارائه آمار صحیح و به موقع جهت واحدهای مختلف آماری

تمامی فعالیتهای انجام شده در یک گمرک را می توان به صورت آماری به طور دقیق در اختیار داشت و با این اطلاعات علاوه بر آمار صادرات و واردات که به شکل جداول مختلف تهیه می شود، می توان آمار تعداد اظهارنامه یا اظهارنامه های مالی شده و غیره را نیز تهیه نمود.

۱۷- تنظیم اظهارنامه متمم و حفظ ارتباط دو اظهارنامه

در این سیستم چنانچه لازم باشد نسبت به تنظیم اظهارنامه متمم اقدام میشود. در این صورت رایانه با دادن شماره عطف جدید و ذکر این جمله که اظهارنامه فوق اظهارنامه متمم و مربوط به اظهارنامه شماره .... می باشد ارتباط اظهارنامه متمم را با اظهارنامه اولیه حفظ میکند. در این حالت اطلاعات هر دو اظهارنامه در حافظه رایانه نگهداری شده تا در صورت لزوم از آن استفاده شود.

۱۸- تبدیل اطلاعات اظهارنامه به کدهای EDI

EDI یکی از مهمترین شبکه های ارتباطی تبادل اطلاعات است که نیاز به آن روز به روز بیشتر احساس میشود. با استفاده از این سیستم میتوان اطلاعات اظهارنامه را به کدهای EDI تبدیل و در روابط تجارت بین المللی مورد استفاده قرار داد.

سیستم انتخاب مسیر اظهارنامه

یکی از زیر برنامه های اصلی سیستم آسیکودا ماجول انتخاب مسیر اظهارنامه بوده که مبتنی بر رویه مدیریت خطر می باشد. بر این اساس گمرکات بدلیل کمبود امکانات و عدم امکان بازرسی فیزیکی کلیه کالاهای، منابع محدود خود را مصروف شناسایی مواردی که امکان تخلف و تقلب وجود دارد می نمایند و بجای آنکه همه کالاهای وارده یا صادره را به منظور انطباق با مقررات اخذ حقوق و عوارض باز نموده و به دلیل کمی وقت و نیرو با عجله و به طور سطحی و ناقص مورد بررسی قرار دهند، بر اساس اصل اعتماد و نبودن انگیزه تقلب در خصوص برخی از کالاهای یا صاحبان آنها بنا را بر صحت گذارده و از باز نمودن ارزیابی تک تک بسته ها خودداری و برای آنها سند ترخیص فوری و بدون بازدید صادر و در عوض منابع صرفه جویی شده از این طریق را به امر بازرسی دقیق و موشکافانه موارد تخلف را و دارای احتمال تلقب بالا اختصاص می دهند. بدین ترتیب علاوه بر افزایش عایدات دولت، گمرک می تواند از ورود کالاهای غیر مجاز یا ممنوع الورد به کشور جلوگیری و بررسی دقیق اشخاص و کالاهای پرخطر را انجام داده ضمن آنکه سرعت عمل بیشتری برای امر ترخیص که لازمه تجارت امروزی است بعمل آورد.

ماجول selectivity به گمرکات این امکان را میدهد که بتواند روی کلیه اظهارنامه ها انواع کنترل های انتخابی را اعمال نماید. این کنترل ها، شامل کنترل و ارزیابی کامل یک اظهارنامه تا بررسی بدون بازدید می باشد در این زیر برنامه مسیر قرمز، زرد و سبز در نظر گرفته شده که به ترتیب از درصد ریسک بالا شروع شده و به پایین ترین درصد ریسک ختم می شود.

مسیر قرمز:

اظهارنامه هایی که در این مسیر قرار می گیرند علاوه بر بررسی اسنادی، بازرسی فیزیکی نیز می شود یعنی تمامی تدابیر کنترل در این مسیر انجام شده و علاوه بر اینکه اسناد مورد نظر کاملاً مورد بررسی قرار میگیرند، کالاهای بصورت فیزیکی نیز رویت شده و صحت اطلاعات مندرج در اظهارنامه با دقت کامل مورد بررسی قرار می گیرد.

مسیر زرد:

مسیر زرد این مفهوم را میرساند که اظهارنامه های موجود در این مسیر می بایست مورد بررسی اسنادی قرار گیرند ولی احتیاج به بازرسی فیزیکی و رویت مستقیم کالا نمی باشد و همانطور که مشخص شده است این مسیر از نظر اولویت بعد از مسیر قرمز قرار می گیرد. کالاهایی که برای ترخیص نیاز به مجوزهایی قانونی داشته و برای اخذ این مجوز، بایستی از کالاهای موردنظر نمونه برداری به عمل آید نیز در این مسیر تعریف می گردد.

مسیر سبز:

اظهارنامه هایی که در این مسیر قرار می گیرد، به نظر می رسد که هیچگونه خطری برای گمرک نداشته و دارای سطح ریسک بسیار پایین می باشند. لذا برای این اظهارنامه ها صرفاً به بررسی اجمالی اسناد و خانه هایی از اظهارنامه که ضروری به نظر می رسد اکتفا گردیده و نسبت به ترخیص سریع و روان این کالاها اقدام می گردد.

در حال حاضر برای انتخاب یک اظهارنامه به یکی از سه مسیرهای اصلی سیستم انتخاب مسیر از دو روش اصلی و توأمان استفاده میگردد.

تعیین شاخص: شاخص یا پارامتر به معیاری خاص گفته می شود که پس از بررسی های کارشناسی حاوی خطراتی از حد پایین تا بالا را شامل می گردد

این ضوابط همچنین می تواند در سه سطح محلی، منطقه ای و ملی تعریف گردد.

ضوابط محلی: شاخص هایی خاص برای تعریف در گمرکی معین با توجه به شرایط و نوع فعالیت آن گمرک می باشد

ضوابط منطقه ای: این ضوابط برای تعدادی از گمرکات که دارای فعالیت و یا شرایطی مشترک بوده و از نظر ریسک پذیری در یک طبقه قرار میگیرد تعریف می گردد.

ضوابط ملی: این شاخصها برای کلیه گمرکاتی که واجد طرح انتخاب مسیر بوده، تعریف و در برگیرنده خطرات و ریسکهای ملی که در سراسر کشور از اهمیت بالا و یکسانی برخوردار میباشد خواهد بود.

این سیستم در گمرک غرب تهران در بخش واردات در سال ۱۳۸۲ به عنوان اولین گمرک کشور راه اندازی گردید که پس از انجام موفقیت آمیز آن و با استفاده از تجارب ارزشمند اجرای آن در گمرک غرب، در گمرکات دیگر کشور نیز عملیاتی گردید.

همچنین گمرک غرب تهران به عنوان اولین گمرک غیر مرزی کشور در سال ۱۳۸۷ به سیستم انتخاب مسیر اظهارنامه در بخش صادرات مجهز گردید.

سیستم انتخاب اتوماتیک ارزیاب

سیستم انتخاب اتوماتیک ارزیاب یکی از قابلیت‌های سیستم انتخاب مسیر اظهارنامه می‌باشد که بدون دخالت عوامل انسانی در مورد انتخاب کارشناسان و ارزیاب به صورت اتوماتیک عمل می‌کند. با راه اندازی این سیستم ارتباط پرسنل و ارباب رجوع در گمرک به حداقل رسید و این امر باعث تسریع در انجام ترخیص کالا و مشخص شدن کارشناس و ارزیاب مربوط در موقع گرفتن شماره کوتاژ و در نتیجه حذف مراحل ارجاع اظهارنامه به کارشناس و ارزیاب خواهد شد. اختصاص اظهارنامه به کارشناسان و ارزیابان با در نظر گرفتن تعداد اقلام اظهارنامه به طور مساوی توزیع خواهد شد. با عملیاتی شدن این سیستم می‌توان تعداد اظهارنامه های اختصاص یافته به هر کارشناس و ارزیاب را مشاهده کرد.

سیستم انتخاب اتوماتیک ارزیاب با هدف مکانیزه کردن تشریفاتی گمرکی و کاهش دخالت عوامل انسانی در مراحل ترخیص کالا در گمرکات اجرا می‌شود.

گمرک غرب تهران به عنوان اولین گمرک مجری این طرح، در سال ۱۳۸۳ اقدام به عملیاتی نمودن این سیستم در بخش واردات نمود. همچنین در بخش صادرات این سیستم با تفکیک کالاهای موجود در گمرک از کالاهایی که در محل انبار صاحب کالا مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت و تخصیص ارزیاب کاملاً تفکیک شده، اولین گمرک اجرایی در کشور می‌باشد که موفق به اجرای این طرح در سال ۱۳۸۷ گردیده است.

رویه تیر TIR

از جمله ماجولهای راه اندازی شده در گمرک غرب تهران برنامه TIR می‌باشد که عملیات تیر و ترانزیت را تحت پوشش قرار می‌دهد. از قابلیت‌های این برنامه می‌توان به موارد زیر اشاره نمود.

- پیگیری و تبادل سریع و دقیق اطلاعات مربوط به معتبر سازی و تسویه دفترچه تیر از طریق سیستم بین گمرکات کشور

- پیگیری ورود و خروج محموله تحت عملیات تیر بوسیله سیستم

- جمع آوری دفاتر ردیف مرزی

- ارائه گزارشهای آماری دقیق و به موقع به مراجع ذیصلاح

- ایجاد و ارسال پیغام SAFE TIR در حداقل زمان ممکن به اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و سازمان IRU

مزایای سیستم اسیکودا:

- پوشش دادن به تمام مراحل خروج اموال هم از واردات و صادرات، اظهار اموال قبل از ورود، اجرای کنترل‌های مختلف، ثبت و ارزیابی اظهارنامه، محاسبات و ...

- امکان اظهار نمودن اموال به روشهای مختلف دستی، کمپیوتری (از طریق سی دی، دیسکیت، ...) یا پست الکترونیکی
- پروسس اظهارنامه های گمرکی در یک فورم استاندارد ((S.A.D
- مقایسه اطلاعات اظهارشده با جداول کنترلی تعرفه، اسعار، کشورها...
- حسابداری گمرک و نگهداری حسابهای اعتباری
- انتخاب مسیر خروج اموال براساس اطلاعات موجود در سیستم (خطوط سبز، زرد، آبی و سرخ) و کنترل ارزش اموالهای اظهار شده
- امکان پرداخت حقوق و عوارض و مالیاتها از طریق سیستم الکترونیکی بانکی
- امکان تبدیل اتومات اسعار اظهارشده و محاسبه حقوق و عوارض گمرکی
- سرعت بیشتر در خروج اموال
- تحصیل عواید بیشتر برای گمرک
- ایجاد فرهنگ استفاده از سیستم های مکانیزه در کارکنان
- کنترل بیشتر به روی عملکرد مجموعه و استفاده بهتر از نیروی انسانی موجود
- ارائه به موقع و درست احصائیه تجارت خارجی به مسئولان جهت تصمیم گیریهای اقتصادی

برنامه های موجود در سیستم آسیکودا:

این برنامه ها متشکل از تعدادی زیرسیستم یا برنامه میباشد. این برنامه ها هریک بخش مستقلی هستند که در محدوده یکسره اطلاعات خاص کارهای ویژای دارند. برنامه مذکور به گونه ای طراحی شده اند که در عین ارتباط و دسترسی به یکدیگر به تنهایی و طور مستقل نیز می توانند مورد استفاده قرارگیرند و لازمه استفاده از سیستم مذکور استفاده از تمامی برنامه های مربوطه به طور همزمان نمیباشد بلکه به تدریج و به طورسلسله وار در مقاطع زمانی مختلف می توان از برنامه های گوناگون پیش بینی شده استفاده کرد.

انواع برنامه ها :

به طور کلی می توان این برنامه را به دو دسته عمده (برنامه استفاده کننده و برنامه ریاست عمومی گمرکات) تقسیم بندی نمود:

الف: برنامه استفاده کننده (User modules)

این برنامه به وسیله کارمندان گمرکات و به منظور انجام فعالیت های روزمره از قبیل ورود و پروسس اطلاعات در اظهارنامه، گذارش عملیات مالی و سایر گذارشهای احصائیوی، محاسبه حقوق و عوارض گمرکی و سایر کنترلهای اداری بکار می روند. در این زمینه پنج برنامه مختلف با قابلیتها و اهداف گوناگون پیش بنی شده است.

۱- برنامه CBR (Customs Branch Modules) :

این برنامه (برنامه اداره گمرک) به عنوان برنامه اصلی و هسته مرکزی سیستم اسیکودا مورد استفاده قرار میگیرد. زیرا اساس روشهای کنترل گمرکی، ارزیابی و وصول مالیات، مبتنی بر سیستم پروسس اظهارنامه میباشد که عمدتاً از طریق این برنامه صورت میگیرد. همچنین در برنامه مذکور اظهارنامه های صادراتی و وارداتی گنجانیده شده در زمان پروسس اظهارنامه تصحیح و معتبرساختن آنها، ذخیره سازی ثبت و ارزیابی و امکان انجام بررسیهای خاص تصحیح اطلاعات وارد شده را با استفاده از دیتابیس و SQL window فراهم میسازد.

۲- برنامه BRK (Brokers Module) :

این برنامه (برنامه کمیشنکاران) نسخه تغییر یافته برنامه CBR می باشد که به منظور استفاده اظهارکنندگان و کمیشنکاران گمرکی تهیه و طراحی شده است و امکان دسترسی و ارتباط مستقیم الکترونیکی به سیستم اسیکودا را به آنان میدهد. البته سطح این دسترسی محدود به موارد خاص و مورد نیاز آنها بوده و شامل فایل های کنترلی و گزارشات مختلف موجود در برنامه CBR، که مخصوص اعمال و اهداف کنترل های خاص گمرکی است نمیشد.

۳- برنامه ACC (Accounting Module) :

این برنامه (برنامه حسابداری) شامل تمام عملیات حسابداری و تادیات گوناگون موجود در سیستم آسیکودا میباشد. این برنامه پرداخت اظهارنامه های نقدی را انجام داده و همچنین میتواند امور مربوط به پرداخت و سایر مخارج و درآمدهای غیر مربوط به اظهارنامه را انجام دهد.

این سیستم دارای گزارشهای حسابداری جامع میباشد که با فراهم آوردن یک روش روزانه یا نوبتی مدیریت کنترل تمامی درآمدهای دریافتی و پرداختها را امکان پذیر میسازد.

۴- برنامه Sel (Selectivity Module) :

این برنامه (برنامه انتخاب مسیر خروج اموال) امکان کنترل انتخاب اظهارنامه ها، و مسیر حرکت آنها را در سیستم پروسس اظهارنامه های گمرکی فراهم میکند. این برنامه قادر به متوقف ساختن ارزیابی اظهارنامه های انتخاب شده جهت اجرای کنترل

بیشتر می باشد و کارکردهای مختلف و متنوعی در زمینه تحقیق و جستجو و تهیه گزارشهای مختلف پیرامون اظهارنامه های انتخاب شده را دارد.

۵- برنامه (Carrier Module) CAR:

این برنامه (برنامه حمل و نقل یا برنامه مانیفست) جهت استفاده گمرکات هوایی و دریایی طرح ریزی شده و به منظور آماده سازی و انتقال گزارشهای مربوط به محموله های تجاری، مانیفست ها و بارنامه ها... می باشد. از این گزارشها به همراه تسهیلات موجود در سایر برنامه ها میتوان برای اجرای کنترل های مختلف که در مورد اموال مورد نیاز است و نهایتاً محاسبه حقوق و عوارض پرداختی جهت خروج این محموله ها استفاده نمود.

در صورت برقراری ارتباط امکان ارسال الکترونیکی این قبیل اطلاعات و گزارشات به گمرکات خروج کننده اموال وجود دارد.

ب- برنامه های ریاست گمرکات (Head Office Modules):

از این برنامه ها در جهت نصب و راه اندازی سیستم اسیکودا به منظور برآوردن نیازهای ملی استفاده کننده گان این سیستم استفاده میشود.

به عنوان مثال در تهیه فورم اظهارنامه، تعرفه ملی، نرخ های حقوق و عوارض و...

همچنین از این برنامه ها برای حفظ و نگهداری اطلاعات مرجعی که در سیستم وجود دارد مانند نرخهای تبادل و کدهای موجود برای وارد کننده گان، اظهارکننده گان، بانک ها، گدامها و... استفاده میشود.

۱- برنامه (Customs Headquarters Module) CHQ:

این برنامه (برنامه تنظیمات مرکزی سیستم اسیکودا) حفظ فایل های دیتابیس و فایل های مرجع را امکان پذیر میسازد.

۲- برنامه (Customs Headquarters Configuration Module) CHQCF:

این برنامه (برنامه تنظیمات گمرک ملی کشور استفاده کننده از سیستم) امکان استفاده کننده استانداردهای ملی را به کشورهای استفاده کننده از این سیستم میدهد.

این استانداردها شامل موارد ذیل میباشند:

نام کشور، نوع و اندازه فیلدهای مورد استفاده آن کشور، تعریف ستونهای تعرفه و روش های استندرد محاسبه حقوق، عوارض و مالیاتها، محاسبات استندرد تقسیم ارزش و...

۳- برنامه (Systems Configuration Module) SYSCF:

این برنامه (برنامه تنظیمات سیستم ها) امکان تنظیمات سیستم را جهت استفاده فراهم می آورد که با توجه به این تنظیمات موارد ذیل را ایجاد و انجام میدهد.

کد اداره، لیست برنامه های مورد تأیید در آن اداره، تعریف گروه های عملیاتی، استفاده کننده، اداره استفاده کننده و ...

مهندس مهدی رجبی